

Carsten Jensens Marstalkrønike er en triumf af et teaterstykket

'Vi, de druknede' folder sig bevægende ud i en gammel værftshal i Marstal, hvor en del af handlingen udspiller sig. Det belgiske kompagni Walpurgis fortæller historien med musikalsk råstyrke, fortættet billedkraft og godt skramlede menneskeliv

MUSIKTEATER

MONNA DITHMER

Vi, de druknede. Walpurgis, Kloppend Hert, BOT, Metropolis, HCC Bådeværft, Marstal. Baseret på roman af Carsten Jensen. Koncept og iscen.: Judith Vindevoegel. Musik: BOT og Peter Spaepen. Scen.: Stef Depover & Doan Hendriks. Til i morgen.

Der lugter af hav, savn og udlængsel. Det er et vildt projekt at give Carsten Jensens vidtløftigt bølgede søfartsroman fast teatergrund under fødderne – tilmed i de rå, autentiske omgivelser i Marstal. Her i en kæmpe stor, gammel værftshal står de så, en lille flok af søens folk: de søfarende og de forliste, de strandede og de efterladte – vi, de druknede.

At det er et belgisk kompagni, der står bag – det banebrydende musikteater Walpurgis – vidner om, at selv om romanen tager afsæt i den lille søfartsby på Ærø og dens op- og nedtur, er det ikke bare en lokal, dansk historie. Fortællingen om kampen mellem hjemstavnen og udlængsel rækker langt videre, med 'global' spændvidde.

Helt fysisk mærker vi som tilskuere suget efter en større verden, når skibshallen undervejs åbner gabet ud mod

havet, det våde kontinent, vidtrækkende og altopslugende.

Det er også et internationalt broget kor af stemmer, der løfter sig i rummet, primært på engelsk, men med islæt af flamsk, arabisk, albansk og gebrokkent dansk – mest af alt syngende og for fuld musik. For instruktøren, Judith Vindevoegel, består en stor del af romanens force netop i al den musik, der i hendes ører står ud fra romanens sider. Den folder sig her ud med både operaklang, rytmiske ballader og ramsaltede lydskulpturer, komponeret af gruppen BOT og Peter Spaepen.

De 13 skuespillere, sangere og musikere mosler rundt med store træpaller, metalplader og alskens instrumenter, som var de sømænd eller skibsbyggere på arbejde. Det hele giver lyd fra sig. Snart kan de give den på trækbasun og basguitar, snart tamper de løs med jernkæder og tovværk eller dunker med betonklodser.

Alt i alt et skrammelorgie af lyd fra vidt forskellige kilder og kroppe, der ikke desto mindre samler sig til en besættende musikalsk fortælling, ligesom de brogede enkeltpersoner samler sig til en besætning – det kollektive vi, som er romanens fortællerstemme.

Kaptajnen i dyndet

Forestillingen har ud fra de 700 romansiders mylder af historier valgt at samle sig om tre hovedfigurer og Marstals mere mørkt tonede nedtursfase. Det bliver stærkt vist med den før så udfarende kaptajn og skibsreder Alberts skæbne. Han ender sine dage ved at synke uafhængigt ned i sumptet dynd, tæt på hjemmet. En tragisk grotesk version af kaptajnen, der går ned med sit skib. Der står den hvidhårede mand stout i sine store støvler, mens en anden sømand sømmer dem fast til gulvet – med kontant omhu.

Det er i sådanne dramatiske billedfragmenter, at 'Vi, de druknede' fortæller

sig, ligesom det sker med den sorte enke Klara, der ene kvinde går til kamp mod havet og giver stemme til alle de efterladte sømandsenker. Kampberedt stiller hun sig op på flyglet og lader sin smukke sopran gå lige i hjertet: Mændene og sønnerne skal blive på landjorden, frem for alt hendes søn Knud Erik!

Den lyse gut sejler selvsagt alligevel ud – for at blive en mand. Men det, der møder ham, er krig, bombarderede skibe og prisgivne druknede i et hav af blodrøde

nødblus. Stik imod alle sikkerhedsregler vælger han at række en hånd ud til de druknede. Der sidder han og en lille broget flok som på en tømmerflåde – vi, de overlevende.

Sej livsvilje

Uanset mørke, savn og nedtur er der en undertone af sej livskraft og humor på trods. Efter hård sø er der rum til at få sig en smøg og en jazzet cigaretsang. De damper løs.

Som besværgende slutbillede stiller hele holdet sig op på en lang række, der fylder hele portåbningen ud mod havet: små mennesker op imod det store. Godt skramlede menneskeliv, der holdt ved deres udlængsel og holdt stand – og betalte prisen.

Og glad var Carsten Jensen. Som den allerførste røg han op af stolen og klappede, og hele salen fulgte med, både Marstalboere, Ærøborgere og folk, der var kommet sejlede fra nær og fjern.

LIVSKRAFT. Den kæmpende enke og hendes oprørske søfarende søn forenes og forsones til sidst. Foto: Ard Jongmsma

Der bredte sig en følelse af at have været med til noget særegent – noget, der i kraft af historien og hele projektets udsathed og menneskekraft fik den fabulerende Marstalkrønike til at åbne sig med en egen storhed.

monna.dithmer@pol.dk

★★★★★
"RYSTENDE FAMILIEDRAMA, DER GRADVIST SNIGER SIG IND UNDER HUDEN"
CPHCULTURE

"STILHEDEN ER SOM UDSØGT PARFUME. OPIUM DER PRÆSENTERES MED STIL"
WEEKENDAVISEN

★★★★★

"INTRIKAT FORTÆLLING OM EN FAMILIE I OPLØSNING"
JYLLANDS-POSTEN

★★★★★

"DRAMA MED IBSEN-STEMNING"
KR. DAGBLAD

★★★★★

"VELSPILLET OG SÅRBART DRAMA"
CINEMAONLINE

HVOR MANGE HEMMELIGHEDER KAN EN FAMILIE SKJULE?

STILHEDEN
en film af PABLO TRÁPERO
(Klaven)

PREMIERE I BIOGRAFER LANDET OVER

Med Politiken Plus får du rabat på museer over hele landet. Se de udvalgte museer, og læs mere på politiken.dk/plus.

Der tages forbehold for trykfejl.

POLITIKEN PLUS

De, der kom, og som kunne sidde stille og lytte, lærte en ny verdensstjerne at kende

Den unge italiener André Schuen viste sig at være en perfekt sanger i Schuberts følsomme lied-univers.

CPH OPERA FESTIVAL

THOMAS MICHELSEN

André Schuen og Daniel Heide. Børsalen. Onsdag.

Hold da op! For første gang under Copenhagen Opera Festival var der ikke udsolgt, da den italienske sanger André Schuen sang lieder af Schubert i Børsalen.

Og så viste det sig gudhjælpemig, at der var tale om en ung, helt fantastisk baryton, der – det spår jeg lige her og nu – bliver en af morgendagens meget store klassiske sangstjerner. Men navnet var ukendt, så der var en del tomme stole bagest i salen ved festivalen, som ellers igen i år sprænger rammerne og givetvis når over de 45.000 publikummer, den havde sidste sommer.

Den høje, slanke Schuen med den fantastiske, let bassede herrestemme var ellers alt, hvad man kunne drømme om af en mandestemme inden for lied og opera.

Hvis sidste del af hans meget intense program med sange af Schubert til tekster af blandt andre den bidende sarkastiske Heinrich Heine ikke var blevet forstyrret af nogen, der væltede vinglas, så de gik i stykker, og en mobiltelefon, der blev ved og ved med at ringe, havde jeg givet seks hjerter til oplevelsen. Også selv om der var en lille fejl om ikke her, så i hvert fald hist i den ellers fine pianist Daniel Heides akkompagnement.

For hvor tit sker det, at man støder på en ny stemme, der virkelig er *smuk*? Varm i kerneklagen, i stand til at ekspandere fra det inderlige til det virkelig kraftfulde – og hvis ejermænd kan styre den på en måde, hvor alt fungerer uden noget pres?

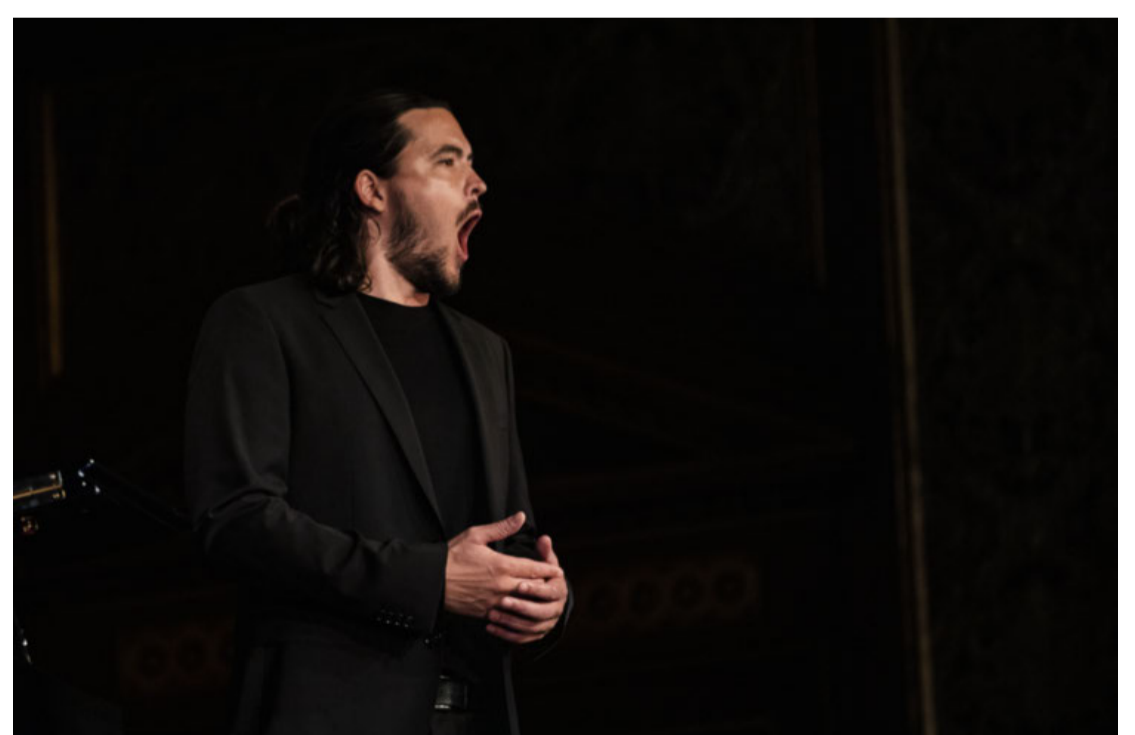
For mig var det som at lytte til en ung udgave af den for længst verdensberømte tyske baryton Matthias Goerne, der i dag er vokset til Wagnerformat. Det gør André Schuen måske også en dag. Men lige nu ville man gerne høre ham synge Mozarts Don Juan. Et parti, han da også, viser det sig, skal synge på operaen i Hamburg til efteråret.

Sæt dig selv på pause

Men Schuberts følsomme lied-univers lå også til italieneren fra Tyrol med den perfekte tyske udtale.

Schuen sang den samling af sene Schubertsange, der er blevet kaldt 'Schwanengesang' – en titel, Schubert ikke selv fandt på – og han sang dem, så det dystre i sangen om krigerens dødsanelser inden slaget og det smertelige i sangen om den ulykkelige Atlas, der må bære hele verden på sine skuldre, kom stærkt frem.

Men der var også intenst mørke i en sang som 'Frühlingssehnsucht' og plads til, i en i øvrigt enkelt sunget 'Ständchen',

PERFEKTION. André Schuen brugte sin mørke mandestemme perfekt ved sin koncert på opera-festivalen. Foto: Ólafur Steinar Rye Gestsson

at smage udtryksfuldt på smukke kerneord som 'kæreste' og 'sølvtoner'. 'Liebchen' og 'Silbertönen'.

Barytonen vædede lange, smukke vokallinjer med en konsekvent smidighed i brugen af sit indbyggede vokale instrument, der virkelig imponerede.

Der var plads til et par sange mere, end der var tekster til i det trykte program til koncerten, og med en ekstra stribe Schubertsange til tekster af digteren Johann Gabriel Seidl var det et perfekt program, Schuen havde sat sammen.

Sange om havet og kærligheden til en fiskerpige lød gammeldags. Det er Schuberts lieder fra begyndelsen af 1800-tallet jo i dag. Man skal bevidst sætte sin rastløse SoMe-personlighed på pause og flytte opmærksomheden fra sig selv til musikken, hvis man vil have noget ud af en sindsoprivende, ret beset fuldstændig vild sang som Heine-lieden 'Der Doppelgänger' om en fortvivlet, forladt mand, som uden for sin tabte elskedes hus forfærdes ved synet af sin egen håndervridende skikkelse i månenskinnet.

Gjorde man det, var der virkelig store oplevelser at hente ved André Schuens liedaften i Børsalen onsdag, hvor de, der dukkede op, lærte en kommende verdenssanger at kende.

thomas.michelsen@pol.dk